

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS KANCLERIS**

**POTVARKIS
DĖL 2021–2027 METŲ MATERIALINIO NEPRITEKLIUS MAŽINIMO PROGRAMOS
LIETUVOJE VADOVAUJANČIOSIOS INSTITUCIJOS IR JOS ATSAKOMYBE
VYKDOMŲ UŽDUOČIŲ, PAVESTŲ TARPINEI INSTITUCIJAI, RIZIKOS VALDYMO
APRAŠO PATVIRTINIMO**

2024 m. vasario 19 d. Nr. A3-25
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2021 m. lapkričio 26 d. įsakymo Nr. A1-849 „Dėl Funkcijų pasiskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2021–2027 metų materialinio nepritekliaus mažinimo programą Lietuvoje“, 5.6 papunkčiu ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2022 m. gruodžio 8 d. įsakymo Nr. A1-808 „Dėl 2021–2027 metų materialinio nepritekliaus mažinimo programos Lietuvoje administravimo taisyklių patvirtinimo“, 14 punktu:

1. T v i r t i n u 2021-2027 metų materialinio nepritekliaus mažinimo programos Lietuvoje vadovaujančiosios institucijos ir jos atsakomybe vykdomų užduočių, pavestų tarpinei institucijai, valdymo rizikos aprašą (pridedama).

2. P a v e d u šio potvarkio vykdymo kontrolę viceministrui pagal veiklos sritį.

Ministerijos kanclerė

Ana Selčinskienė

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos
ir darbo ministerijos kanclerio
2024 m. vasario 19 d. potvarkiu Nr. A3-25

**2021–2027 METŲ MATERIALINIO NEPRITEKLIUS MAŽINIMO PROGRAMOS
LIETUVOJE VADOVAUJANČIOSIOS INSTITUCIJOS IR JOS ATSAKOMYBE
VYKDOMŲ UŽDUOČIŲ, PAVESTŲ TARPINEI INSTITUCIJAI, RIZIKOS VALDYMO
APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. 2021–2027 metų materialinio nepritekliaus mažinimo programos Lietuvoje, patvirtintos 2022 m. rugpjūčio 1 d. Europos Komisijos įgyvendinimo sprendimu Nr. C(2022)5651, kuriuo patvirtinama Materialinio nepritekliaus mažinimo programa dėl paramos iš „Europos socialinio fondo +“ Sostinės bei Vidurio ir Vakarų Lietuvos regionams Lietuvoje, siekiant investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslo CCI 2021LT05SFPR001 (toliau – MNM programa) vadovaujančiosios institucijos ir jos atsakomybe vykdomų užduočių, pavestų tarpinei institucijai (toliau kartu – institucijos), rizikos valdymo aprašas (toliau – Aprašas) nustato pagrindines rizikas, su kuriomis gali susidurti vadovaujančioji ir tarpinė institucijos įgyvendindamos funkcijas, numatytas Funkcijų pasiskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2021–2027 metų materialinio nepritekliaus mažinimo programą Lietuvoje taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2021 m. lapkričio 26 d. įsakymu Nr. A1-849 „Dėl Funkcijų pasiskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2021–2027 metų materialinio nepritekliaus mažinimo programą Lietuvoje“ (toliau – Funkcijų pasiskirstymo taisyklės).

2. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklėse, Funkcijų pasiskirstymo taisyklėse, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2022 m. gruodžio 8 d. įsakyme Nr. A1-808 „Dėl 2021–2027 metų materialinio nepritekliaus mažinimo programos Lietuvoje administravimo taisyklių patvirtinimo“ ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2023 m. liepos 13 d. įsakymu Nr. A1-462 „Dėl 2021–2027 metų materialinio nepritekliaus mažinimo programos Lietuvoje projektų finansavimo sąlygų ir administravimo taisyklių patvirtinimo“.

**II SKYRIUS
RIZIKOS TIPAI**

3. Institucijos įgyvendindamos MNM programą gali susidurti su kelių tipų rizika, kuri taikant atitinkamas rizikos valdymo priemones gali būti suvaldoma, sumažinama ar visai jos išvengiama.

4. Galimi rizikų tipai:

4.1. Institucinė rizika:

4.1.1. personalo organizavimo ir žmogiškųjų išteklių kompetencijos rizika (personalo kaita, kompetentingų specialistų pritraukimas ir išlaikymas);

4.1.2. pokyčių ir inovacijų baimė;

4.1.3. pasyvumo rizika.

4.2. Politinė rizika:

4.2.1. nepakankamas bendradarbiavimas su kitomis valstybės, savivaldybių institucijomis, socialiniais partneriais;

4.2.2. motyvacijos arba politinės valios stoka, pasipriešinimas, interesų grupių įtaka, kt.

4.3. Teisinė rizika:

4.3.1. dažna teisės aktų kaita;

4.3.2. diskriminuojančios teisės aktų nuostatos;

4.3.3. netinkamai interpretuojamos teisės aktų nuostatos.

4.4. Viešinimo ir sklaidos proceso rizika:

4.4.1. nepakankamas viešumas (internetas, spauda, televizija, radijo laidos ir kt.);

4.4.2. nepakankamas renginių, mokymų, seminarų, diskusijų skaičius;

4.4.3. visuomenės ir (ar) tikslinės grupės pasipriešinimas.

III SKYRIUS RIZIKOS VALDYMO PRIEMONĖS

5. Rizikos valdymo priemonės gali būti:

5.1. prevencinės – skirtos apriboti rizikos išsivystymo galimybę ir neleisti realizuotis nepageidaujamos pasekmės;

5.2. nurodomosios – skirtos užtikrinti, kad bus pasiektas tam tikras rezultatas. Tai itin svarbu, kai reikia išvengti nepageidaujamo įvykio (pavyzdžiui, netinkamo lėšų panaudojimo);

5.3. nustatomosios – skirtos nustatyti, ar nepageidaujamos pasekmės atsirado „po įvykio“. Tačiau atitinkamos nustatomosios kontrolės priemonės sukurdamos atgrasymo efektą, gali sumažinti nepageidaujamų pasekmių riziką;

5.4. koreguojamosios – skirtos koreguoti jau įvykusias nepageidaujamas pasekmes. Jos taip pat gali veikti kaip atsitiktinės priemonės, kuriomis arba būtų atgautos lėšos, arba būtų įgyvendinta apsauga nuo nuostolių ar žalos.

6. Rizikos valdymo priemonės gali:

6.1. pašalinti riziką – rizika pašalinama reorganizuojant tam tikrą institucijų veiklos procesą, atsisakant (perduodant) atskirų veiklos funkcijų arba įgyjant (perimant) naujas veiklos funkcijas, nustatant atitinkamas vidaus kontrolės priemones ar kitaip iki minimumo sumažinant esamą riziką;

6.2. sumažinti riziką – rizikos įtaka ir pažeidžiamumas apribojami stiprinant vidaus kontrolės procedūras, nustatant papildomas kontrolės priemones, reorganizuojant veiklos procesus, įgyvendinant kitas organizacines, vadybines, technines ar teises priemones, skirtas atitinkamos rizikos galimai įtakai sumažinti;

6.3. perkelti riziką – rizika perkeliama, perduodant tam tikras funkcijas ir susijusią atsakomybę kitai šaliai. Ši priemonė taip pat taikoma sudarant sutartis su kitomis šalimis, kurios numatysios atitinkamą pareigų ir atsakomybės pasiskirstymą.

7. Atsižvelgiant į rizikų vertinimo rezultatus, rizikos priimtinumą, gali būti nustatomos naujos rizikų valdymo priemonės, kurios užkirstų kelią rizikos atsiradimui ir (ar) rizikos įtakos sumažinimui.

8. Nustačius diegiamas naujas rizikos valdymo priemones yra įvertinama likutinė rizika.

9. Diegiant naujas rizikų valdymo priemones turi būti vertinamas jų rezultatyvumas: įdiegtų rizikos valdymo priemonių rezultatyvumas vertinamas periodiškai, jei numatytas jų matavimas, arba rezultatyvumas įvertinamas rizikų vertinimo metu, jei priemonės nėra matuojamos.

10. Jei parinkta rizikos valdymo priemonė nėra rezultatyvi, turi būti išsiaiškintos priežastys bei imtasi atitinkamų priemonių jas šalinti, o jei jos nepašalinamos, nustatomos naujos rizikos valdymo priemonės arba priimamas sprendimas, kad rizika yra priimtina.

11. Vadovaujančioji institucija vykdydama pavestų užduočių priežiūrą prioritetą teikia prevencinėms rizikos valdymo priemonėms.

IV SKYRIUS RIZIKOS VERTINIMAS

12. Rizikos vertinimą atlieka vadovaujančioji institucija:

12.1. periodiškai ne rečiau kaip kartą per metus;

12.2. įvykus esminiams pokyčiams institucijų veiklose, struktūrose, procesuose, informacinėse sistemose;

12.3. pasikeitus teisinei ar reglamentuojančiai aplinkai, sutartiniams reikalavimams ar socialiniam klimatui;

12.4. įvykus rimtam incidentui.

12. Rizikų vertinimas taip pat gali būti atliekamas gavus informacijos iš institucijų darbuotojų apie naujus rizikos veiksnius arba esant įvykiams, kurie susiję su institucijų veikla, jų darbuotojais ir (ar) teikiamomis paslaugomis, kurie nuskambėjo daugiau kaip vienos rūšies žiniasklaidos priemonėje (nacionaliniuose leidiniuose, interneto naujienų portaluose, radijuje ir televizijoje) ir kurie gali turėti neigiamų pasekmių institucijų veiklai ir (ar) reputacijai.

13. Vadovaujančioji institucija atlikdama institucijų vertinimo rizikas pildo Materialinio nepriteklaus mažinimo programos vadovaujančiosios ir tarpinės institucijos rizikų valdymo priemonių vertinimo lentelę (Aprašo priedas).

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14. Vadovaujančioji institucija vadovaudamasi Funkcijų pasiskirstymo taisyklių 5.6 papunkčiu ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo kanclerio 2023 m. gegužės 19 d. potvarkio Nr. A3-72 „Dėl 2021–2027 metų materialinio nepriteklaus mažinimo programos valdymo ir kontrolės sistemos aprašymo patvirtinimo“ 2.1.4 skyriumi vykdo tarpinei institucijai pavestų užduočių vykdymo priežiūrą.

15. Visais pasireiškusios didelės rizikos atvejais turi būti informuojamas institucijos vadovas arba jo įgaliotas asmuo ir imtasi atitinkamų priemonių galimoms rizikos pasekmėms šalinti ar mažinti.

2021–2027 metų materialinio nepritekliaus mažinimo programos Lietuvoje vadovujančiosios institucijos ir jos atsakomybe vykdomų užduočių, pavestų tarpinei institucijai, rizikos valdymo aprašo priedas

(2021–2027 metų materialinio nepritekliaus mažinimo programos Lietuvoje vadovujančiosios ir tarpinės institucijų rizikos valdymo priemonių vertinimo lentelės forma)

_____
(dokumento sudarytojas)

2021–2027 METŲ MATERIALINIO NEPRITEKLIUS MAŽINIMO PROGRAMOS LIETUVOJE VADOVAUJANČIOSIOS IR TARPINĖS INSTITUCIJŲ RIZIKOS VALDYMO PRIEMONIŲ VERTINIMO LENTELĖ

_____ Nr. _____
(data)

Eil. Nr.	Rizikos tipas ir pasireiškimo aspektas	Rizikos pasireiškimo tikimybė <i>(pažymėti vieną variantą)</i>	Rizikos poveikio mastas <i>(pažymėti vieną variantą)</i>	Rizikos valdymo priemonių įgyvendinimą užtikrinančios veiklos	Vadovujančiosios institucijos komentaras <i>(jeigu reikalinga)</i>
1.1.	Institucinė rizika:				
1.1.1.	personalo organizavimo ir žmogiškųjų išteklių kompetencijos rizika (personalo kaita, kompetentingų specialistų pritraukimas ir išlaikymas)	☐ maža ☐ vidutinė ☐ didelė	☐ mažas ☐ vidutinis ☐ didelis	- Darbuotojų mokymai; - darbuotojų kvalifikacijos kėlimas; - darbuotojų motyvavimas; - kita.	
1.1.2.	pokyčių ir inovacijų baimė	☐ maža ☐ vidutinė ☐ didelė	☐ mažas ☐ vidutinis ☐ didelis		
1.1.3.	pasyvumo rizika	☐ maža ☐ vidutinė ☐ didelė	☐ mažas ☐ vidutinis ☐ didelis		
1.2.	Politinė rizika:				

1.2.1.	nepakankamas bendradarbiavimas su kitomis valstybės, savivaldybių institucijomis, socialiniais partneriais	☐ maža ☐ vidutinė ☐ didelė	☐ mažas ☐ vidutinis ☐ didelis	- Bendradarbiavimas tarp institucijų ir socialinių partnerių (susitikimai, seminarai, informacijos keitimasis el. paštu ir pan.); - tikslios informacijos, paaiškinimų teikimas institucijų vadovams, siekiant išvengti interesų grupių įtakos, pasipriešinimo ir pan.; - kita.	
1.2.2.	motyvacijos arba politinės valios stoka, pasipriešinimas, interesų grupių įtaka, kt.	☐ maža ☐ vidutinė ☐ didelė	☐ mažas ☐ vidutinis ☐ didelis		
1.3.	Teisinė rizika:				
1.3.1.	dažna teisės aktų kaita	☐ maža ☐ vidutinė ☐ didelė	☐ mažas ☐ vidutinis ☐ didelis	- Teisės aktai derinami su kompetentingomis institucijomis (jeigu reikia su socialiniais partneriais);	
1.3.2.	diskriminuojančios teisės aktų nuostatos	☐ maža ☐ vidutinė ☐ didelė	☐ mažas ☐ vidutinis ☐ didelis	- teisės aktų talpinimas viešoje erdvėje (prieinamumas ir viešumas);	
1.3.3.	netinkamai interpretuojamos teisės aktų nuostatos	☐ maža ☐ vidutinė ☐ didelė	☐ mažas ☐ vidutinis ☐ didelis	- visų institucijų vienodas teisė aktų nuostatų interpretavimas;	

				- kita.	
1.4.	Viešinimo ir sklaidos proceso rizika:				
1.4.1.	nepakankamas viešumas (internatas, spauda, televizija, radijo laidos ir kt.)	☐ maža ☐ vidutinė ☐ didelė	☐ mažas ☐ vidutinis ☐ didelis	- Viešinama informacija internete, spaudoje, televizijoje, radijuje; - organizuojami renginiai, mokymai projekto vykdytojui, projekto partneriams, socialiniams partneriams ir pan.	
1.4.2.	nepakankamas renginių, mokymų, seminarų, diskusijų skaičius	☐ maža ☐ vidutinė ☐ didelė	☐ mažas ☐ vidutinis ☐ didelis		
1.4.3.	visuomenės ir (ar) tikslinės grupės pasipriešinimas	☐ maža ☐ vidutinė ☐ didelė	☐ mažas ☐ vidutinis ☐ didelis		

_____
 (asmens, užpildžiusio vertinimo lentelę, pareigų pavadinimas)

_____
 (parašas)

_____
 (vardas ir pavardė)

_____
 (darbuotojo vadovo arba jo įgalioto asmens pareigų pavadinimas)

_____
 (parašas)

_____
 (vardas ir pavardė)